LE MOT DU PRÉSIDENT

Avec un peu de retard, je vous adresse mes meilleurs vœux pour 2012, une bonne santé et de bonnes trouvailles numismatiques.

Cette année marque le vingt-cinquième anniversaire de notre association. A cette occasion nous mettrons en vente une médaille de 80 mm, due à Debonnaires, dont vous trouverez la représentation ci-dessous et qui montre les deux façons principales de produire une médaille : la frappe et la fonte. Vous pouvez déjà vous inscrire pour la commander pour € 20.

Cette année est aussi une année d'élections : tous les membres du Conseil d'administration mettent leur mandat à la disposition de l'assemblée générale et celle-ci élira ceux des membres qui se présenteront à ses suffrages. L'appel des candidatures se fera lors de la convocation à l'assemblée générale de juin.

Votre Conseil examine les projets pour la médaille 2011, qui sera remise à l'assemblée générale.

A ce propos, je voudrais insister pour que le membre qui ne peut être présent désigne un mandataire qui se chargera de lui apporter la médaille concernée et indique son nom sur sa procuration. S'il ne trouve personne, qu'il signale comment il souhaite entrer en possession de la médaille qui peut lui être envoyée par la poste, à ses frais. La médaille sera conservée pour lui jusqu'à la fin de l'année civile, puis elle entrera dans le stock.

J'insiste à nouveau, avec force, pour que les membres francophones nous envoient des articles pour Flash Médailles : la faculté d'écrire existe en chacun d'entre nous. Alors, à vos plumes !

Marc Vancraenbroeck.

HET WOORD VAN DE VOORZITTER

Met een beetje vertraging stuur ik jullie mijn beste wensen voor 2012, een uit–stekende gezondheid en liefst ook enkele meevallers op numismatisch gebied.

Dit jaar bestaat onze vereniging 25 jaar. Bij deze gelegenheid stellen we een medaille te koop van de hand van Debonnaires op 80 mm, zie de afbeelding op de volgende pagina. Deze medaille laat ons de twee voornaamste fabricagemanieren zien, het slaan en het gieten. U kan zich hiervoor inschrijven voor de luttele som van € 20.

Dit jaar is ook een jaar met verkiezingen. Alle functies dienden immers volgens de statuten neergelegd te worden. De Algemene Vergadering zal de mandaten invullen op basis van de leden die zich voor de verschillende mandaten aanbieden. De oproep tot kandidaturen zal gedaan worden bij de oproep van de A.V. van juni. Momenteel onderzoekt de Raad van Bestuur de projecten van de jaargift van 2011, die uitgedeeld zal worden op de A.V. Dienaangaande zou ik er nog eens op willen aandringen dat elk lid dat niet aanwezig kan zijn op de A.V. een volmacht geeft aan iemand om hem/haar de medaille te bezorgen en die zijn naam op het volmachtformulier vermeldt. Indien niemand bereid is voor jou op te treden, laat dan weten op welke manier je deze medaille wenst te bekomen. Opsturen per post kan mits vergoeding van de port- & verpakkingskosten, die medegedeeld worden op de uitnodiging van de A.V.. De medailles die voor het einde van het jaar niet zijn afgehaald worden eigendom van de vereniging.

Ik dring er nogmaals op aan dat de Franstalige leden ons artikels zouden sturen voor de Flash Medailles.

Marc Vancraenbroeck.

Vz. 2012 (onder de handtekening rechts)
Links zien we een machine voor het slaan van medailles en rechts een oven waarin het brons wordt gesmolten. De arbeider die de pers bedient en de gieter reiken elkaar de hand in het midden van de medaille.
A gauche on voit une machine pour frapper des médailles et à droite un fourneau pour fondre le bronze. Au milieu on voit deux qui se donnent la main.
Getekend rechts onder de oven / signé à droite sous le fourneau: DEBONNAIRES

Kz. PROMOTIE VAN DE MEDAILLE / PROMOTIE DE LA MÉDAILLE / 1987 – 2012
Het logo van de Promotie en het getal 25. Le logo de la Promotion et le chiffre 25.

2012, MAUQUOY, brons, 80 mm.

Opgepast, enkel met inschrijving door storting van € 20 op de rekening van de vereniging en dit vòòr 1 juni 2012 (mededeling: Debonnaires).
Attention, seulement par une inscription et versement de € 20 au compte bancaire de l'association et ça avant le 1 juin 2012 (communication: Debonnaires).

FERNAND VANDERPLANCKE, ZIJN RECENT MEDAILLEWERK.

Luc Vandamme

97. 175 JAAR SINT-LODEWIJKSCOLLEGE

Vz. Geen tekst

We zien van links naar rechts: een mensenmenigte, strakke lijnen en een nieuwe twijg. Fernand stelt hiermee een bruisende groep jonge mensen voor die creatief zijn in de gebouwen van het college met zijn strakke lijnen, jongeren die telkens een nieuwe loot zijn aan de oude stronk.

Kz. 175 JAAR SINT-LODEWIJKSCOLLEGE

2010, 90 × 80 mm, gegoten brons, 20 exemplaren, € 96,80 (BTW inclusief).
De penning werd aangeboden in een bleek houten kistje.

Bibliografie

Maandblad voor Numismatiek, tijdschrift van Numismatica Brugge en het Vrije, 20ste jaargang, n° 6, mei 2010, p. 113 / 114.
Flash Medailles, tijdschrift van de Promotie van de Medaille vzw, 14e jaargang, n° 4-43, oktober, november, december 2010, p. 159 / 160.

98. ANASTASIS

Vz. Geen tekst

Kz. Vlak afgewerkt

2010, 120 × 60 mm, gegoten brons, 40 exemplaren, € 159 (BTW inclusief).

De vzw Anastasis heeft tot doel leerlingen te laten kennismaken met diverse vormen van kunst. In de voorbije 20 jaar heeft Anastasis hiervoor een 250-tal kunstenaars mogen verwelkomen. Zij brengt hedendaagse kunst op een educatief verantwoorde wijze dichter bij de leerlingen.

99. MOONSCAPE, THE SKY IS NOT THE LIMIT

Vz. Geen tekst
Getekend rechts onderaan langs de rand: FV

Kz. Vlak afgewerkt.

2010, 100 mm diameter, gegoten brons, 12 exemplaren, € 181,50 (BTW inclusief).

100. POWER RESOURCES OF DE ZOEKTOCHT NAAR HERNIEUWBARE ENERGIE

Vz. —

Kz. Vlak afgewerkt.

2010, 80 × 80 mm, gegoten brons, 1 exemplaar, € 143,10 (BTW inclusief).

101. VERBONDENHEID

Vz. —

Kz. Vlak afgewerkt.

2010, 80 × 70 mm, gegoten brons, 1 exemplaar, € 159 (BTW inclusief).

102. YONI – IN – MINIATURE

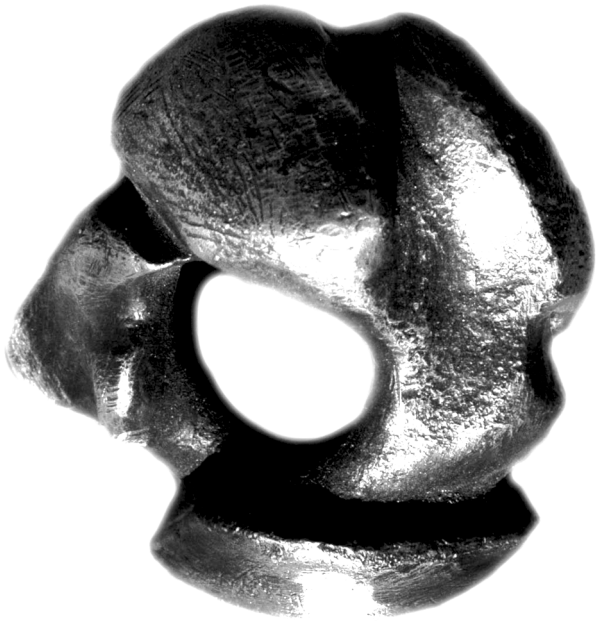

Vz. —

Kz. —

2010, 80 × 80 mm, gegoten brons, 1 exemplaar, € 196,10 (BTW inclusief).

Yoni is het Sanskriet woord voor vrouwelijke genitaliën. Het woord dekt een scala van betekenissen zoals: de plaats van geboorte, bron, oorsprong, fontein, zetel, woonplaats, nest, enz…
Hindoeïsme: oorsprong van het leven
Linga: de creatieve kracht van de natuur, de god Shiva

103. POLDERTRUFFEL

Vz. —

Een “Truffe Tubera Polderis”

Kz. —

Vlak afgewerkt.

2011, 90 × 50 mm, gegoten brons, 1 exemplaar, € 95,40 (BTW inclusief).

Vindplaats: Duinenpannen, Oostduinkerke, April 2011

104. GHEZELLEN van de KASTELNIJ van VEURNE

Vz. —

Het wapenschild van de Kastelnij van Veurne.
Getekend rechts onderaan: FVDP

Kz. —

Vlakke achterzijde.

2010, 120 × 120 mm, gegoten brons, 1exemplaar, 180,2 euro (BTW inclusief).

Op 15 oktober 2010 vierde de vzw Ghesellen van de Kastelnij Veurne haar 25-jarig bestaan. Het doel van de vereniging is het economisch, toeristisch en sociaal-cultureel leven binnen het gebied van de vroegere Kasselrij Veurne te bevorderen.
Het Graafschap Vlaanderen werd in de 11e eeuw verdeeld in kasselrijen of burg-graafschappen, die op hun beurt onderverdeeld waren in ambachten. Veurne Ambacht maakte eerst deel uit van de kasselrij van Sint-Omaars (Fr) maar werd in de late 11e eeuw verheven tot zelfstandige kasselrij. Veurne Ambacht bleef als gerech-telijke en bestuurlijke entiteit bestaan tot de inlijving van Vlaanderen bij Frankrijk in 1795.

Bibliografie

Luc Vandamme, *De medailles van koningin Elisabeth en Fernand Vanderplancke, een eeuw medaillekunst,* Koksijde, 2003, 243 pagina's, alle medailles afgebeeld in kleur, € 20 + verzendingskosten, te bestellen bij luc.vandamme@pandora.be

Jan Van Acker & Luc Vandamme, *100 jaar België in Veurnse medailles met recent werk van Fernand Vanderplancke,* Veurne, 2005, 200 pagina's, alle medailles afge-beeld in kleur, € 25 + verzendingskosten, te bestellen bij jan.van.acker@veurne.be

MUNTPERSOONLIJKHEDEN OP MEDAILLES

Didier Vanoverbeek

Een medailleverzameling aanleggen rond een bepaald thema biedt vele mogelijkheden. Voor een personeelslid van de Koninklijke Munt van België ligt het voor de hand dat hij zich laat inspireren door deze instelling zelf. Zo vormen de medailles en penningen met een afbeelding van het Muntgebouw, muntattributen en de personen die er een leidinggevende functie hebben vervuld, een dankbaar verzamelobject. Dit artikel geeft een beknopt overzicht van medailles waarop de beeldenaar van enkele markante muntpersoonlijkheden prijkt.

Charles de Brouckère

De eerste die na de oprichting van een nationaal Munthuis in 1832 aan bod komt is meteen ook de eerste Muntdirecteur. Niemand minder dan Charles de Brouckère, van het gelijknamige plein in Brussel, de wel erg veelzijdige entrepreneur, bankier, politicus, enz. werd in 1832 aangesteld om de Munt te leiden. Wegens zijn vele andere beroepsbezigheden liet hij zich weliswaar vertegenwoordigen door werkleiders, maar hij zou toch tot in 1848 aan het hoofd van de Munt staan. Ter gelegenheid van zijn overlijden op 20 april 1860 realiseerde Leopold Wiener een prachtige medaille met zijn beeldenaar op de voorzijde en een rouwende vrouw op de keerzijde.

J.P.Braemt

Leopold Wiener zou enkele jaren later trouwens hoofdgraveur worden ter vervanging van Pierre-Joseph Braemt, de eerste hoofdgraveur van het nog jonge België. De in Gent geboren Braemt leidde van 1832 tot aan zijn overlijden op 2 december 1864 de graveerdienst. Zijn leerling Jean-Baptiste Stordeur graveerde ter nagedachtenis van Braemt in 1865 een herdenkingsmedaille met zijn beeldenaar.

Léopold Wiener

Leopold Wiener, hoofdgraveur van 1864 tot aan zijn dood in 1891 moest wachten tot in 1913 vooraleer hij postuum werd geëerd op een medaille. De Belgisch-Nederlandse Vereniging der Vrienden van de Medaille liet in dat jaar bij medaillefabrikant Fonson een penning vervaardigen van de hand van Lous A. De Smeth.

Van 1865 tot 1872 werd de Munt administratief geleid door de Leuvenaar Jean-Servais Stas (zie ook Munt – Info 22). Stas was één van de bekendste scheikundigen uit de 19de eeuw en

zijn zevenjarig verblijf bij de Munt kan geen succes worden genoemd. Zijn rationele en te nauwgezette werkwijzen strookten immers niet met de administratieve en bedrijfskundige noodwendigheden voor het leiden van een bedrijf. Na zijn ontslag in 1872 wijdde hij zich opnieuw uitsluitend aan de wetenschap.

Jean-Servais Stas

Naar aanleiding van 50 jaar lidmaatschap van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen liet deze een herdenkingsmedaille met beeldenaar van Stas vervaardigen door Alphonse Michaux, die hiervoor een medaillon van Leopold Wiener bewerkte.

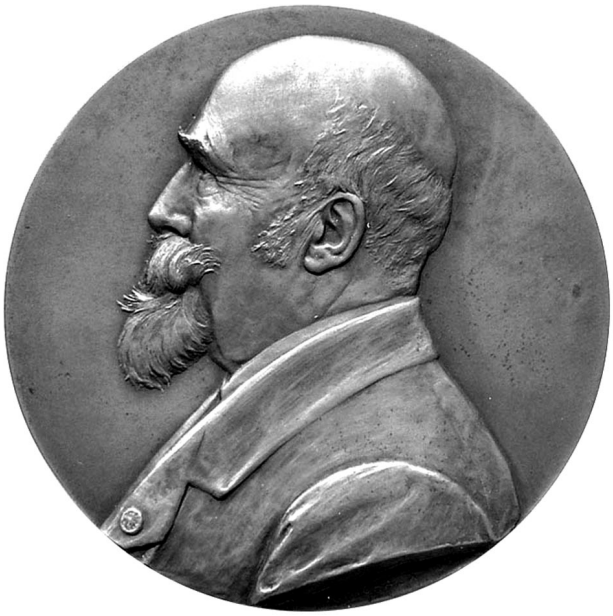

Charles van der Beken

Alphonse Michaux, sinds 1894 benoemd als opvolger van Wiener, gaf in 1908 een medaille uit in eigen beheer als eerbetoon aan zijn vriend Charles van der Beken. Charles van der Beken werd geboren te Leeuwergem op 24 mei 1837. Na een paar jaar te hebben gewerkt bij de belastingsdiensten te Zottegem trad hij in 1858 in dienst bij het Bestuur van de Thesaurie. Op 27 maart 1871 werd hij benoemd tot onderbureauchef bij de Munt. Daar werd

hij op 17 februari 1873 gepromoveerd tot Controleur van de Aanmunting. Deze functie zou hij uitoefenen tot aan zijn oppensioenstelling in 1907.

Alexandre Everaerts

Van Alphonse Michaux bestaat er naar mijn weten geen medailleportret. Zijn opvolger in de Munt, Alexandre Everaerts, werd wel vereeuwigd in metaal. Alphonse Mauquoy graveerde in 1925 inderdaad deze mooie medaille naar aanleiding van zijn 25-jarig jubileum als graveur. Everaerts werkte in die hoedanigheid nog samen met Georges Verlinde, de Brugse muntmeester die de Munt leidde van 1939 tot 1957.

George Verlinde

Naar aanleiding van zijn overlijden op 5 augustus 1957, werd in de Munt een herdenkingsmedaille geslagen, naar een ontwerp van Pietro Giampaoli, hoofdgraveur bij de Italiaanse Munt. In Munt-Info 36 (november 2004) leest u meer over deze muntmeester die in zijn jonge jaren zelfs nog de Belgische kleuren heeft verdedigd in het nationale voetbalelftal!

Georges Jacques Van den Briele (Brugge 30.12.1903) begon zijn loopbaan bij de dienst Pensioenen van het Ministerie van Financiën op 1 januari 1929. Hij werd gedetacheerd naar het Munthof vanaf 1 juli 1944. Hij was er Controleur van de Aanmunting van 1 februari 1949 tot aan zijn oppensioenstelling op 31 december 1968. Tijdens de ziekte van Gaston Lamquet oefende hij, van 16 december 1962 tot 30 september 1963, tevens de functie uit van muntmeester.

Georges Van den Briele (Van Dionant)

Georges Van den Briele (Lefèvre)

Van hem bestaan twee medailles, een onafgewerkte medaille uit 1969 van de hand van Carlos van Dionant, volgens de inscriptie op de keerzijde trouwens de laatste medaille die deze kunstenaar realiseerde, en één van de Luxemburgse graveur Julien Lefèvre uit 1973.

Gaston Lamquet

Robert Vogeleer

Sindsdien werden geen medailles meer vervaardigd met de beeldenaar van een persoon die de Munt of de graveerdienst leidde. Wel werden in het begin van de jaren 1960 twee medailles vervaardigd met het muntmeesterteken. Oscar De Clerck graveerde de lamskop die Gaston Lamquet in 1960 had gekozen en in de graveerdienst van de Munt werd het muntmeesterteken van Robert Vogeleer gerealiseerd ter gelegenheid van zijn indiensttreding op 1 oktober 1963.

Met toelating overgenomen uit Muntinfo 54, het magazine van de Koninklijke Munt van België, oktober 2010.

MÉDAILLES EN L'HONNEUR DES PERSONNALITÉS DE LA MONNAIE

Créer une collection de médailles sur un thème déterminé offre de multiples possibilités. Et, pour un membre du personnel de la Monnaie Royale de Belgique, il est logique de se laisser inspirer par l'institution qui l'emploie. Ainsi les médailles consacrées au bâtiment de la Monnaie, aux attributs de celle-ci ou aux personnes qui y ont occupé une fonction de direction constituent un remarquable objet de collection. Cet article vous donne un aperçu des médailles consacrées à des personnalités marquantes de la Monnaie.

Commençons par celui qui était le premier Directeur de la Monnaie Nationale, dès sa fondation en 1832. Eh bien, il s'agissait du fameux Charles de Brouckère (songez à la place du même nom à Bruxelles), entrepreneur, banquier, homme politique, etc. et nommé à la tête de la Monnaie en 1832. Même si, en raison de ses multiples activités professionnelles, il se faisait souvent représenter par des collaborateurs, il restera à la tête de la Monnaie jusqu'en 1848. À l'occasion de son décès le 20 avril 1860, Léopold Wiener réalisa une superbe médaille à son effigie. Le revers portait quant à lui le portrait d'une femme en deuil.
Quelques années plus tard, Léopold Wiener deviendra maître graveur de la Monnaie, succédant à Pierre-Joseph Braemt, premier maître graveur de la toute jeune Belgique. Né à Gand, Braemt dirigera le service de gravure de 1832 jusqu'à sa mort, le 2 décembre 1864. Son élève Jean-Baptiste Stordeur réalisera d'ailleurs en 1865 une médaille commémorative en son honneur.
Léopold Wiener, maître graveur de 1864 jusqu'à sa mort en 1891, devra attendre 1913 pour recevoir un honneur posthume. Cette année-là, l'Association Belgo-Néerlandaise des Amis de la Médaille fera réaliser une pièce commémorative par Louis A. De Smeth, pièce frappée dans les ateliers Fonson.
De 1865 à 1872, la direction administrative de la Monnaie était assurée par le louvaniste Jean-Servais Stas (voir aussi le Monnaie Info n° 22). Stas était l'un des chimistes les plus connus du XIXe siècle et ses sept années passées à la Monnaie ne furent guère un succès. Ses méthodes de travail rationnelles et trop pointilleuses cadraient mal avec les nécessités administratives et industrielles de la direction d'une entreprise. Après son licenciement en 1872, il se consacra exclusivement à la science.
À l'occasion des 50 ans d'adhésion de J.-S. Stas à l'Académie Royale des Sciences, celle-ci fera frapper une pièce commémorative à son effigie, pièce réalisée par Alphonse Michaux sur base d'un médaillon créé par Léopold Wiener.
En 1908, Alphonse Michaux, nommé successeur de Wiener en 1894, émit, à sa propre initiative, une médaille en l'honneur de son ami Charles van der Beken. Charles van der Beken est né à Leeuwergem le 24 mai 1837. Après avoir travaillé quelques années aux services des impôts à Zottegem, il entre à l'Administration de la Trésorerie en 1858. Le 27 mars 1871, il est nommé sous-chef de bureau à la Monnaie. Le 17 février 1873, il est promu Contrôleur du Monnayage. Il exercera cette fonction jusqu'à son départ à la retraite en 1907.

Il semble qu'il n'existe pas de médaille portant le portrait d'Alphonse Michaux. Son successeur à la Monnaie, Alexandre Everaerts, fut quant à lui immortalisé puisqu'en 1925, Alphonse Maucquoy grava une belle médaille à l'occasion de son jubilé de 25 années en tant que graveur.
À cette occasion, Everaerts travailla en collaboration avec le Brugeois Georges Verlinde qui dirigea la Monnaie de 1939 à 1957.
À la mort de ce dernier, le 5 août 1957, la Monnaie frappa une pièce commémorative sur base d'un dessin de Pietro Giampaoli, maître graveur de la Monnaie Italienne. Le Monnaie Info 36 (novembre 2004) vous en apprend davantage sur ce maître graveur qui, dans ses jeunes années, défendit même les couleurs belges au sein de l'équipe nationale de football !
Georges Jacques Van den Briele (Bruges 30.12.1903) commença sa carrière au service Pensions du Ministère des Finances le 1er janvier 1929. Il fut détaché à la Monnaie à partir

du 1er juillet 1944. Il y fut Contrôleur du Monnayage du 1er février 1949 jusqu'au 31 décembre 1968, date de sa pension. Durant la maladie de Gaston Lamquet, il exerça également la fonction de Directeur de la Monnaie du 16 décembre 1962 au 30 septembre 1963.
On compte deux médailles de lui : l'une, inachevée, datant de 1969, réalisée par Carlos van Dionant et qui, selon l'inscription sur le revers, est la dernière de cet artiste ; l'autre du graveur luxembourgeois Julien Lefèvre, datant de 1973.
Depuis lors, il n'y a plus eu de fabrication de pièces à l'effigie d'un directeur de la Monnaie ou de son service de gravure.
Au début des années 60, notons cependant que deux médailles portaient le poinçon du Directeur de la Monnaie. Oscar De Clerck grava la tête d'agneau choisie par Gaston Lamquet en 1960, tandis que le service de gravure de la Monnaie réalisa le poinçon de Robert Vogeleer, à l'occasion de son entrée en fonction le 1er octobre 1963.

Rectifications et observations concernant le Flash n° 47

Dans l'article sur le jeton de l'A.E.N. (p. 163), on parle de « Waalse vereniging ». Or, si l'A.E.N. est principalement constituée de cercles numismatiques de Wallonie, elle comporte aussi « Les Numismates de Bruxelles » ce qui fait qu'il serait plus judicieux de parler de « franstalige vereniging » ;

Dans son article sur le baron Dhanis (qui n'a été baron qu'après ses campagnes africaines, de même que les autres officiers), Luc Vandamme cite le chiffre ENTIEREMENT erroné de 10 millions de morts des suites des agissements de l'Etat Indépendant du Congo.
Les historiens les plus sérieux admettent une diminution de la population de 3 à 4 millions, mais n'imputent pas seulement cette mortalité à l'exploitation des populations indigènes (maladies, esclavage, combats entre tribus). Comme les recensements n'ont pas eu lieu entre 1885 (conférence de Berlin) et 1908 (annexion du Congo par la Belgique), tous les chiffres avancés ne sont que des supputations, sans nier que de graves exactions aient eu lieu.

Marc Vancraenbroeck

Gouden penning van de Koninklijke Vlaamse Academie – Flash n° 47

Paul Huybrechts doet ons melding van het feit dat hij de uitvoerder was van de gravure van de keerzijde in de matrijs.

ACADÉMIE ROYALE DE MEDECINE DE BELGIQUE (ARMB)

Luc VANDAMME

1991 - Postzegel – 150 jarig bestaan van de Académie Royale de Médecine

Tijdens de regering van Leopold I werd de *Académie Royale de Médecine de Belgique*, als openbare instelling met rechtspersoonlijkheid, opgericht bij Koninklijk Besluit van 19 september 1841. De koning is de hoge beschermheer.

Vz. LEOPOLD PREMIER (links) / ROI DES BELGES (rechts)
Gelauwerd hoofd van de koning naar rechts.

Kz. ACADÉMIE ROYALE DE MÉDECINE DE BELGIQUE (onderaan langs de rand)
ARR. ROYAL / DU / 19 SEPT. 1841 / NOTHOMB / MINISTRE / DE / L'INTÉRIEUR (op een cirkelvormige cartouche, licht verheven)
Rond de cirkelvormige cartouche, zeven bustes van bekende medische personaliteiten van de 16de en de 17de eeuw, gepresenteerd in een cirkelvormige omkadering en met de opschriften: AND. VESALE 1514; PALFYN 1650; H. JOS. REGA 1690; R. DODONEE 1518; V.D. SPIEGHEL 1578; VAN HELMONT 1577; VERHEYEN 1648.
Getekend onderaan tussen de portretten van Spieghel en Dodoens: J(ouvenel)
Tussen de portretten en de rand is er een versiering van wimpels en lauriertakken.

1841, 51 mm, brons (44,73 gram), zilver.

Bibliografie

Guioth, *Graveurs belges vivants*, n° 39, p. 202-203.
Guioth, I, n° 53, p. 101, pl. XXII.
Tourneur, n° 546-547, p. 160-161.
Kamer, deel I, 1841, n° 3, p. 23.
Munthof II, n° 1584-1585, p. 152 (matrijs n° 1584 is gebarsten en was niet gesigneerd – dus kan de keerzijde vermoedelijk ook ongesigneerd voorkomen).

Onderwerp

De oprichtingszitting had plaats op 26 september 1841 in de raadszaal van het provinciaal bestuur te Brussel, en werd geleid door de minister van Binnenlandse Zaken.
Op de keerzijde van deze medaille werd verwezen naar zeer bekende historische wetenschappers die bijdroegen tot de ontwikkeling en de vooruitgang van de geneeskunde.
Andreas Vesalius (Andries van Wesel, 1514-1564) uit Brussel, was hofapotheker van keizer Karel. Hij experimenteerde, wat baanbrekend was voor zijn tijd, met anatomisch onderzoek op lijken.
Jan Palfijn (1650-1730) geboren te Kortrijk, was een vermaard anatoom en chirurg. Bekend bleven zijn boeken evenals de naar hem vernoemde verlostang.
Jos Rega (1690-1754) uit Leuven, werd als gerenommeerd geneesheer in West-Europa, rector aan de universiteit van Leuven, in 1719. Hij bouwde de medische faculteit uit en publiceerde talrijke werken.
Rembert Dodoens (1518-1585) uit Mechelen, was geneesheer doch bleef vooral bekend als plantkundige. Hij werd lijfarts van keizer Maximiliaan II in Wenen. Na zijn terugkeer werd hij professor aan de universiteit te Leiden. Vermaard bleef o.a. zijn Cruydeboek (1554).
Jean Baptiste Van Helmont (1577-1644) uit Brussel, was hoogleraar chirurgie aan de Leuvense universiteit. Hij bleef bekend voor zijn studie van de gassen en zijn uitvinding van de thermometer.
Filip Verheyen (1648-1710) was afkomstig uit het Waasland, anatomist en rector aan de Leuvense universiteit. Hij publiceerde meerdere werken die vaak vertaald werden. Zelf levend met een geamputeerd been, verzamelde hij op slagvelden de ledematen die hij nodig had voor zijn wetenschappelijk onderzoek.

Biografie

Eugene De Seyn, *Woordenboek Kunst en Letteren in België,* 1936.

Deze instelling dient o.a. als adviserend orgaan voor de regering en zij ijvert voor de vooruitgang van de geneeskunde inclusief diergeneeskunde en artsenijbereidkunde. Jaarlijks deelt zij ook prijzen uit om het wetenschappelijk onderzoek te stimuleren. De financiering gebeurt door de Staat of door giften van privéorganisaties of particulieren.

DE PRIJSMEDAILLE VAN DE *ACADÉMIE ROYALE DE MÉDECINE DE BELGIQUE*

Vz. LEOPOLD PREMIER (links) / ROI DES BELGES (rechts)
Hoofd van de koning naar links.
Eronder getekend: JOUVENEL

Kz_1. ACADÉMIE ROYALE DE MÉDECINE DE BELGIQUE (onderaan langs de rand)
INSTALLÉE / LE / 26 SEPT. 1841 / NOTHOMB / MINISTRE / DE / L'INTÉRIEUR (op een cirkelvormige cartouche, licht verheven)
Rond de cirkelvormige cartouche, zeven bustes van bekende medische personaliteiten van de 16de en de 17de eeuw, gepresenteerd in een cirkelvormige omkadering en met de opschriften: ANDRÉ VESALE, 1514; PALFYN 1650; N. JOS. REGA 1690; R. DODONEE 1518; V.D. SPIEGHEL 1578; VAN HELMONT 1577; VERHEYEN 1648.
Getekend onderaan tussen de portretten van Spieghel en Dodoens: .J(ouvenel)
Tussen de portretten en de rand is er een versiering van wimpels en lauriertakken.

Kz_2. Variant in de tekst van de cartouche:
INSTALLÉE / LE / 26 SEPTEMBRE / 1841 / NOTHOMB / MINISTRE / DE / L'INTÈRIEUR

Kz_3. Variant in de tekst van de cartouche: Dr. H. / BARELLA / 1870 ★

1841, 57 mm, brons (71,7 & 74,5 gram), zilver, vermeil (Kz3)*

Bibliografie

Guioth, n° 322, p. 321-322, pl. L.
Guioth, *Graveurs belges vivants*, n° 31, p. 202.
Tourneur, n° 548-549-550, p. 161-162 (vermeldt ook een exemplaar op dubbele dikte).
De Witte, n° 47-48, p. 204.
Kamer, deel I, 1841, n° 2, p. 23.
Munthof II, n° 1478-1479 (stempel gebroken) -1480, p. 139-140.
*Veiling n° 75 – nv. Jean Elsen – 5 juli 2003.

Onderwerp
Deze medaille werd besteld door de regering en werd geschonken als prijs door de Koninklijke Academie voor Geneeskunde. De stempel was eigendom van de Staat.
In de antieke wereld was "Academie" de naam van het instituut dat ongeveer duizend jaar lang (van de 4de eeuw voor Christus tot de 6de eeuw na Christus) zonder onderbreking de platonische leerstellingen onderwees. De naam was ontleend aan een naar de halfgod Academius genaamd Atheens wandeloord, waar Plato zijn school stichtte.
De naam werd voor het eerst weer gebruikt in Italië, onder invloed van de na 1300 hernieuwde belangstelling voor de wetenschap en de instellingen van de Antieken. Toen in 1453 Constantinopel werd ingenomen door de Turken, weken vele Griekse geleerden uit naar Italië. Zo vormde er zich te Florence een groep van Platovereerders, die in 1457 een "Academia" oprichtten. Naar dit voorbeeld ontstonden in Italië weldra vele academies.

Zegel
De keerzijde van deze medaille bestaat ook als zegel. De tekst staat dan evenwel niet onderaan, maar rondom. De tekst in de cirkelvormige cartouche werd vervangen door het Belgisch wapenschild.
Getekend: JOUVENEL F.
1841, 73 mm, lood, zegel.
Guioth, n° 323, p. 101, pl. L.

In 1937 werd de Nederlandstalige tegenhanger opgericht, de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (KAGB). Ook deze organisatie heeft dezelfde doelstellingen en ook zij deelt prijzen uit om het wetenschappelijk onderzoek te stimuleren o.a. de prijs *Apotheker Frans Daels voor farmaceutische wetenschappen of artsenijbereidkunde*[1]. Door de regionalisering van ons land vallen de beide academies nu onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen.

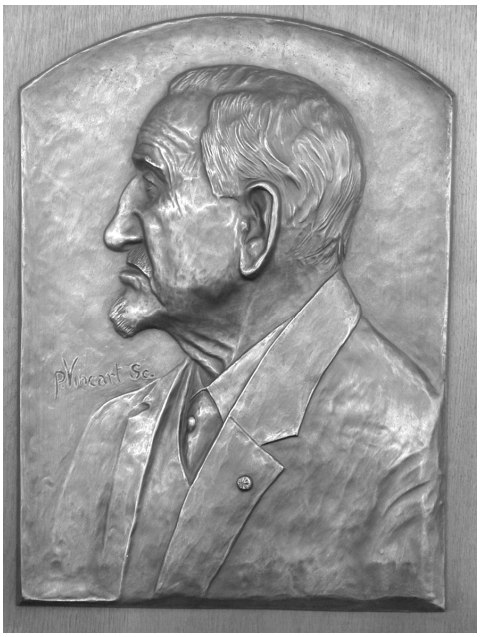

Plaket Frans Daels, 340 × 480 mm, brons.
Schaal 1/6

[1] Luc Vandamme & Leopold Verbist, *Pharmaceutica in Numis,* in het Jaarboek 2010 van het Europees Genootschap voor Munt- & Penningkunde, p. 183-206.

Het aantal leden schommelt uiteraard maar momenteel zijn er 155 Belgische leden en 177 buitenlanders. Elk jaar wordt een nieuwe voorzitter gekozen maar de secretaris, momenteel Janos Fruhling, wordt benoemd voor het leven door de Koning.

De *Académie Royale de Médecine de Belgique* mag trots zijn op zijn vier Nobelprijswinnaars voor Geneeskunde: Jules Bordet (1919), Corneille Heymans (1938), Albert Claude en Christian de Duve (1974).

Vz. A / JULES BORDET / LAURÉAT / DU / PRIX NOBEL DE 1919 / SES CONFRERES - SES AMIS. / - :1921: -
Hoofd naar rechts in een medaillon.
Getekend links van de nek met monogram: AB

Kz1. Blanco

Kz2. • A • LA • SCIENCE • EXPERIMENTALE • / • LA • MEDICINE • RECONNAISSANTE •
Een zittende vrouw op een tafel met proefbuisjes en een microscoop, de wetenschap voorstellend, toont aan een vrouw zittend op een stoel, de geneeskunde voorstellend, een proefbuisje. Op de achtergrond zien we een venster.
Getekend onderaan rechts: A.BONNETAIN

1921, Fonson, 53,19 × 72,63mm, brons, 101,1 & 103,5 gram.
Gegoten medaillon met een doormeter van 500 mm in het auditorium van de V.U.B. en in het Institut Pasteur te Parijs.

Bibliografie

Marc Vancraenbroeck, *Mémoire du Métal, l'Université libre de Bruxelles en médailles, plaquettes et jetons,* 1999, p. 105, n° 6/11.

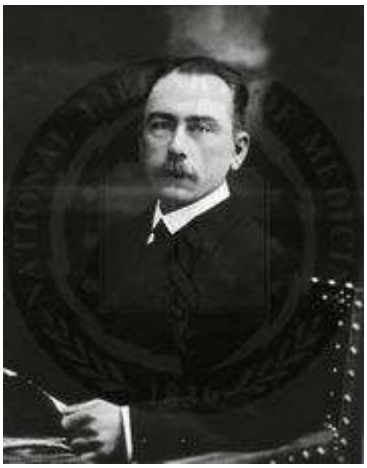

Grafsteen kerkhof Elsene

Biografie

Jules Bordet werd reeds op 22-jarige leeftijd doctor in de geneeskunde en vanaf 1892 werkte hij te Parijs aan het Instituut Pasteur. Deze artsvrijmetselaar werd in 1907 professor in de bacteriologie aan de Université Libre de Bruxelles. Zijn vroegtijdige interesse voor de anti-lichamen en de immunologie leverden hem in 1919 de Nobelprijs voor geneeskunde op. Hij geloofde sterk in de sociale rol van de wetenschap.
Jules Bordet werd ingewijd bij de loge Les Amis Philanthropes n° 2 op 10 november 1908. Hij werd gezel op 4 februari 1910 en meester op 28 juni van hetzelfde jaar.

De ARMB bestaat uit verschillende secties:

1. Sciences biomédicales
2. Sciences médicales cliniques et anatomie pathologique
3. Sciences chirurgicales, sciences dentaires, obstétrique, imagerie médicale
4. Microbiologie, parasitologie, immunologie, santé publique, médecine légale et bioéthique
5. Sciences pharmaceutiques
6. Sciences vétérinaires

ERKENTELIJKHEIDSMEDAILLE VAN DE
ACADÉMIE ROYALE DE MÉDECINE DE BELGIQUE

Vz. LEOPOLD PREMIER (links) / ROI DES BELGES (rechts)
Buste van de koning in generaalsuniform naar rechts.

Er bestaan twee types van voorzijdes: ongetekend en groot portret of getekend met een klein portret (patrijzen verkleind weergegeven).

Kz$_1$. ACADÉMIE ROYALE DE MÉDECINE DE BELGIQUE (onderaan langs de rand)
(kleiner lettertype als in 1841)
Rond de blanco cirkelvormige cartouche, zeven bustes van bekende medische personaliteiten van de 16de eeuw en de 17de eeuw, gepresenteerd in een cirkelvormige omkadering en met het opschrift:
AND. VESALE, 1514; PALFYN 1650; G. JOS. REGA 1690; R. DODONEE 1518; V.D. SPIEGHEL 1578; VAN HELMONT 1577; VERHEYEN 1648.
Getekend onderaan tussen de portretten van Spieghel en Dodoens: J(ouvenel).
Tussen de portretten en de rand is er een versiering van wimpels en lauriertakken.

Kz$_2$. idem, maar in de cartouche volgende tekst:
INSTALLÉE / LE / 26 SEPT. 1841 / NOTHOMB / MINISTRE / DE / L'INTÉRIEUR

Kz$_3$. idem, maar in de cartouche volgende tekst:
DR / L. C. E. / HAMBURSIN / 1867

Kz$_4$. Idem, maar in de cartouche de volgende tekst:
INSTALLÉE / LE / 26 SEPTEMBRE / 1841 / NOTHOMB / MINISTRE / DE / L'INTÉRIEUR
Opmerking : waarschijnlijk moderne naslag.

1846, 50 mm, brons (55,81 gram), zilver.

Bibliografie
Guioth, I, n° 53, p. 101, pl. XXII.
Tourneur, n° 723, p. 223.
De Witte, n° 61-62, p. 205 (Ø 60 mm).
Munthof II, n° 2503, p. 272.
(Forrer kent deze medaille toe aan J.B. Jouvenel).

Met mijn speciale dank aan Jan Moens voor het nalezen en verbeteren van de tekst.

DE MEDAILLE VAN DE EXPOSITIETREIN

Firmin De Smet

Een bijzondere spoorwegmedaille met nog veel vraagtekens is deze van de “Expositietrein”. Deze trein met tentoonstelling heeft rond het jaar vijftig van de vorige eeuw zowat alle grote stations in ons land aangedaan. Wat was er dan wel zo speciaal aan deze tentoonstelling? De vondst van een drietal oude pagina’s tekst, hier samengevat, geven ons een beeld van de inhoud van die tentoonstelling of vermoedelijk toch van een gedeelte ervan.

In deze tentoonstelling liet men o.a. een gedeelte van de installaties zien die gedurende de Tweede Wereldoorlog gebruikt werden door de spoorwegagenten die deel uitmaakten van de verzetsorganisatie “Mill”.

Eind 1943 was het voor deze verzetsorganisatie noodzakelijk om veelvuldig en snelle contacten te kunnen hebben met leden van de directie van de N.M.B.S.. Dit alles om snel een overzicht te hebben van het militaire treinverkeer van de Duitsers op onze spoorwegen. De organisatie werd opgericht in Brussel en stond in verbinding met leden uit de verschillende provincies.

Er werd in Brussel gezocht naar een geheim bureel waar men de radio- en telefonische apparatuur kon installeren van waaruit men in contact kon komen met de andere leden van het verzet binnen de organisatie van het Spoor en de geallieerden. De keuze viel op een afgekeurd stationsgebouw in het volle centrum van Brussel (Leuvense steenweg). Het moest uiteraard wel in de nabijheid zijn van telefoonkabels van het private net van de N.M.B.S. om te kunnen beschikken over de volgende verbindingen:

1. Telefonische verbinding met het ganse net
2. De installatie van een telexmachine aangesloten op de Duitse lijnen en op de lijn Eisenbahn Betrieb Direktion die hen toeliet alle snelle berichten te kunnen onderscheppen
3. De verbinding per telex met sommige andere bureaus in de provincie
4. Radio- en telegraafverbinding op afstand met andere zenders en geallieerden
5. Afluistertafel van alle verbindingen met de dispatching

Dank zij al deze verbindingen, een sterk staaltje van vakmanschap van deze verzetsgroep van het Spoor, heeft men het spoorvervoer van de vijand kunnen ontwrichten en nuttige informatie kunnen doorspelen aan de geallieerden. Dat dit alles kon gebeuren onder de neus van de vijand getuigt van grote moed en zelfopoffering van deze verzetsgroep, goed wetende welke gevolgen ongetwijfeld aan een ontdekking zouden verbonden zijn!

Tot hier het relaas van het werk van deze verzetsgroep. En het is dit werk dat men wou tonen aan de bezoekers van de tentoonstelling.

Vz. TRAIN – EXPOSITION / DES PRISONNIERS POLITIQUES / ET RESISTANTS DU RAIL (bovenaan langs de rand in drie lijnen)
EXPOSITIE – TREIN / DER POLITIEKE GEVANGENEN / EN WEERSTANDERS VAN ’T SPOOR (onderaan langs de rand in drie lijnen)
Een vastgeketende omhooggestoken arm met in de hand een passer en schrijfgerief geplaatst in een ellipsvormige spoorbaan met op het einde een stoomlocomotief.

Kz. MR VERCLEYEN (en op het ander exemplaar) MR J. ILIAS
In het midden een brandende fakkel met langs weerszijden een wapenschild.
In het linkse wapenschild staan de afkortingen: C.N.P.P.A. – N.C.P.G.R. en op de verticale strepen staat een driehoek waarin de letter B. De afkortingen staan voor: Confederation Nationale Prisonniers Politiques et Ayant droit / Nationale Confederatie Politieke Gevangenen en Rechthebbende.
In het rechtse wapenschild staat een vliegend wiel met een spoorstaaf erdoor en de afkortingen: A.N.R.C.F. – N.V.W.V.S. Deze afkortingen staan voor: Association Nationale des Résistants du Chemin de Fer / Nationale Vereniging van de Weerstanders Van de Spoorweg.

Deze medailles werden uitgevoerd op 60 mm en in brons of verzilverd brons. De graveur en de fabrikant zijn tot op heden onbekend gebleven. Er zullen ongetwijfeld nog verschillende andere namen opduiken op deze medaille.

Toen was het ook de periode waarin de spoormannen het speldje “Klavertjevier” met het monogram B jaarlijks verkochten ter ondersteuning van hun omgekomen werkmakkers.

SAINTE BEGGE

Nicole VINCENT

Pourquoi Sainte Begge ne saurait pas être la fondatrice des béguinages ?
Mais tout d'abord, quelle est l'origine et l'histoire de ces béguinages ?
Il s'agit d'un mouvement religieux qui date du XIIe siècle et s'étend en Allemagne, en Belgique et dans le Nord de la France.
Habités par des béguines, c'est-à-dire des femmes pratiquant le catholicisme au Moyen-Âge qui sont généralement célibataires ou veuves et appartiennent à différentes classes sociales. Elles peuvent vivre soit individuellement ou en communauté. Elles s'occupent des pauvres et des malades des villes en leur prodiguant soins et nourriture. Elles-mêmes subsistent soit grâce à des aumônes, soit à leurs ressources personnelles ou encore à leur travail artisanal.
Elles n'étaient pas obligées de faire des vœux monastiques et pouvaient à tout moment retourner à leur vie antérieure. Leurs pratiques religieuses n'étaient guère appréciées du clergé ni de la Papauté car elles n'étaient pas sous la tutelle de l'Eglise et ne manquaient pas de critiquer l'utilité du clergé. Persécutées et accusées d'hérésie, les béguinages furent interdits en 1317. Par la suite, restaurés au XVIIe siècle par l'Eglise catholique, ils devinrent maisons pour des femmes et demoiselles de la noblesse. Enfin, faute de béguines, ce sont les Bénédictines qui seront, notamment à Bruges, appelées à occuper l'endroit.
Sainte Begge, béguines, béguinages, il n'y a qu'un pas à franchir mais pourtant …
En fait Sainte Begge, aïeule de Charlemagne car elle était la mère de Pépin II « de Herstal » s'est, une fois veuve, réfugiée à Andenne en 691. Elle décide alors de consacrer une partie de sa fortune au service de Dieu. Elle va chercher quelques nonnes à l'Abbaye de Nivelles (qui a été fondée par sa mère Sainte Gertrude) et les emmène à Andenne pour fonder un monastère en 690. Elle meurt le 17/12/693, date à laquelle elle est fêtée toujours actuellement. Au XVIIIe siècle, les bâtiments en très mauvais état sont détruits et contribuent à la construction de la nouvelle Collégiale néo-classique d'Andenne où se trouve notamment la châsse de Sainte-Begge qui est la patronne de la ville d'Andenne.
Décédée en 693, il est évident qu'elle n'aurait pu être à l'origine des béguinages qui datent du XIIe siècle. Voici une médaille de Sainte-Begge réalisée par la firme Fibru en 1994 :

Sites consultés : www.andenne.tourisme.be
www.bruges-tourisme.com/2011/beguinage-de-bruges

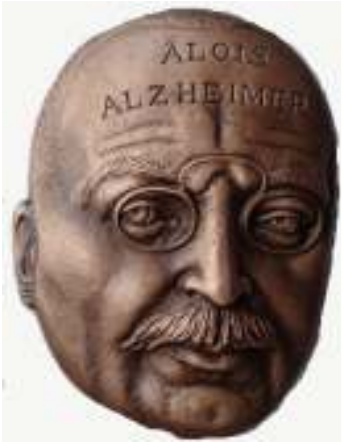

www.medailles-paulhuybrechts.be

Creaties van medailles en munten – Bas-reliëfs in gegoten brons

Rechtstreekse matrijsgravures – Modelleerwerk – Heraldiek

Créations de médailles d'art et de commémoration –

Monnaies – Bas-reliefs en bronze coulée

Gravures en taille-douce et en acier – Héraldique

Swertmolenstraat 3, 3020 Herent – Tel. 016 23 22 95

E-mail: medailles@telenet.be

Int. Numismatique Cie

DESALDELER – CREMERS

VERKOOP – AANKOOP

Antieke munten – Beleggingsmunten – Zilver
Goud – Eretekens – Medailles – Bankbiljetten
Oude aandelen – Heraldiek – Sigillografie
Boeken en numismatische benodigdheden

Op afspraak

RUE DES ECOLES 23 – 5670 VIERVES Tel. & Fax : 060/399238

WILLEM VAN ALSENOY

Oudaan 6, 2000 ANTWERPEN

Tel. & Fax 03/232 14 29

GSM 0495/51 10 16

E-mail : willem@vanalsenoy.com

Website : http://www.vanalsenoy.com

AAN- EN VERKOOP VAN MUNTEN

REGELMATIG OPENBARE VEILINGEN

GROTE KEUZE IN BOEKEN EN BENODIGDHEDEN

Carla Klein

beeldhouwster – medailleur

Mesdagstraat 49 hs

1073 HK Amsterdam, Nederland

Tel: 020-676 70 26

carlaklein@upcmail.nl

www.bronzen-beelden-carlaklein.nl

VERNIEUWING LIDGELD

Vergeet niet uw lidgeld voor 2012 te vereffenen. Het lidgeld bedraagt € 40 voor België en € 45 voor leden uit het buitenland. Te storten op de rekening van de vzw Promotie van de Medaille IBAN BE09 2100 2975 0457 – BIC/SWIFT: GEBABEBB

RENOUVELLEMENT DE LA COTISATION

N'oublié pas de verser votre cotisation pour 2012. La cotisation s'élève à € 40 pour la Belgique et à € 45 pour les membres étrangers. Montant à verser au compte de la Promotion de la Médaille IBAN BE09 2100 2975 0457 – BIC/SWIFT : GEBABEBB

DUBUFFET DOOR ÉÉN VAN ZIJN LEERLINGEN.

Paul SCHELTENS

Onderstaande medaille (Monnaie de Paris – 72mm – 1978) toont op de voorzijde het portret van Jean Dubuffet. Op de keerzijde een abstracte afbeelding met de vermelding “Jardin d’émail – Rijksmuseum 1974 (1968) detail 1/100”.

Jean Dubuffet

De Franse schilder en beeldhouwer Jean Philippe Buffet (1901 Le Havre – 1985 Paris) heeft een œuvre gecreëerd van duizenden schilderijen, tekeningen en beeldhouwwerken. De stijl ervan gaat van pure abstractie tot pittoreske tekeningen die herinneren aan kindertekeningen en collages. Jean Dubuffet had een grote belangstelling voor tekeningen van kinderen, geestelijk minder begaafden en gedetineerden. Hiervan legde hij een grote verzameling aan. Hij noemde deze kunst Art Brut. Later werd het werk van Dubuffet zelf en dat van zijn navolgers aangeduid met deze term.

Aan het begin van de jaren vijftig ontstond een belangrijke serie figuren onder de noemer *Corps de dames*. Later schilderde Jean Dubuffet ook landschappen en stadsgezichten. Veel aandacht van de pers ging uit naar het brute karakter van deze schilderijen. De rebelse humor van Dubuffet kreeg te weinig aandacht. In het midden van de jaren vijftig ontstond de serie *Tableaux d'Assemblages*, waarbij hij gestructureerde en gekleurde doeken in stukken sneed, om deze vervolgens als een mozaïek weer aan elkaar te plakken.

Aan het begin van de jaren zestig vonden zowel in Parijs als New York grote overzichtstentoonstellingen van Jean Dubuffet plaats. Later kreeg zijn werk ook de aandacht in Amsterdam en Londen.

Werk van Dubuffet in Ludwig Museum in Keulen

In de jaren zestig begon Jean Dubuffet met plastics te werken, waardoor zijn werk nog driedimensionaler werd. Er ontstonden zowel schilderijen met reliëf als losstaande objecten. Er volgden spoedig opdrachten voor grote openbare objecten en theaterdecors.

De afgebeelde "**Jardin d'émail**" is een installatie, een soort kunstmatige tuin, die Dubuffet in 1968 concipieerde en in 1974 in de beeldentuin van het Kröller-Müller Museum liet bouwen. Ik citeer uit het tijdschrift kM: "Van buiten een ogenschijnlijk gesloten muur, waarin echter een kleine opening toegang verschaft tot een portaal onder het beeld vanwaar een trap naar boven leidt. Wanneer de deur bovenaan de trap wordt geopend, ontvouwt zich een oogverblindend landschap voor de ogen van de bezoeker, een witte wereld in amorfe facetten, afgezet met zwarte lijnen, volgens de zo typerende structuur die Dubuffet de feeërieke naam 'Hourloupe' meegaf. De driedimensionale en uitvergrote vorm ervan noemde hij 'peinture monumentée'."

Ik herinner me tijdens een bezoek op een zonnige namiddag dat in de verblindend witte vlakte kleine kinderen met overtuiging rond stoeiden en de reliëfpunten op- en afklauterden.

De ontwerper van deze medaille is **Jean-Paul Réti**, een Frans-Hongaarse beeldhouwer, opgeleid in Parijs. Hij werkte naar levend model onder de leiding van César. Daarna werd hij assistent van Jean Dubuffet en later medewerker van Pierre Klossowski. Vanaf 1980 maakt hij grote wandsculpturen.

Er zijn me enkele medailles van zijn hand bekend (o.a. Leonardo da Vinci) en die meestal veel traditioneler zijn dan zijn vrije beeldhouwwerk. Voorbeelden daarvan zijn te zien op http://www.reti-sculpteur.com.

EEN MEDAILLE OPGEDRAGEN AAN KORPORAAL LÉON TRÉSIGNIES DOOR EUGÈNE DE BREMAECKER

Patrick PASMANS

Eénzijdig bronzen penning met de buste van Léon Trésignies naar links, omschrift: "AU CAPORAL TRÉSIGNIES TOMBÉ EN HÉROS, door E. De Bremaecker, 53 mm[1]

Foto van korporaal Léon Trésignies

Bij de aanvang van de Eerste Wereldoorlog wilde het Duitse leger heel snel België onder de voet lopen om vervolgens Frankrijk te veroveren. Het Belgische leger was niet opgewassen tegen de overmacht van het Duitse leger maar trachtte toch enigszins weerstand te bieden.

Op 18 augustus 1914 beslist koning Albert I zijn leger terug te trekken naar de vesting Antwerpen.[2] De Duitse legerleiding dacht dat het Belgisch leger zo goed als uitgeschakeld was en liet het derde reservekorps achter om de vesting Antwerpen te bewaken. De Belgische legerleiding besloot dan om een algemene aanval naar het zuiden uit te voeren, met het doel de communicatielijnen van de Duitsers te verstoren en hen te beletten nog meer troepen van Antwerpen over te plaatsen. Een eerste uitval had plaats op 25 en 26 augustus 1914. De Belgen vielen aan over een front van 25 kilometer breed tussen Wolvertem en Leuven. De rechterflank van de Belgen werd gevormd door de 5de divisie die langs beide zijden van het kanaal Brussel-Willebroek moest optrekken. Enkele kilometer ten noorden van Vilvoorde ligt aan het kanaal het gehucht *Verbrande Brug*, dat zijn naam kreeg toen in zestiende eeuw de Spanjaarden de oude brug in vlammen liet opgaan.

Langs de westkant van het kanaal moest de groepering Coveliers de vijand binden op de lijn Grimbergen-Wolvertem. Ook dienden ze de aanval op de oostelijke oever met artillerievuur

te ondersteunen. De groepering raakte op 25 augustus maar halverwege. Op 26 augustus kregen ze het bevel de aanval te verleggen in de richting van de Verbrande Brug, maar ze raakten die dag niet dichter dan 3 kilometer bij hun aanvalsdoel.

Op de oostelijke oever was het aanvalsdoel Eppegem en het Zennegebied ten zuidwesten ervan. De 16de brigade werd hiervoor gesplitst in een groepering Sults en een groepering Van Grasdorf. De groepering Van Grasdorf bestond uit het 2de regiment Jagers te voet, het 1ste linieregiment en het 5de artillerieregiment en nam de zuidelijke route voor zijn rekening.

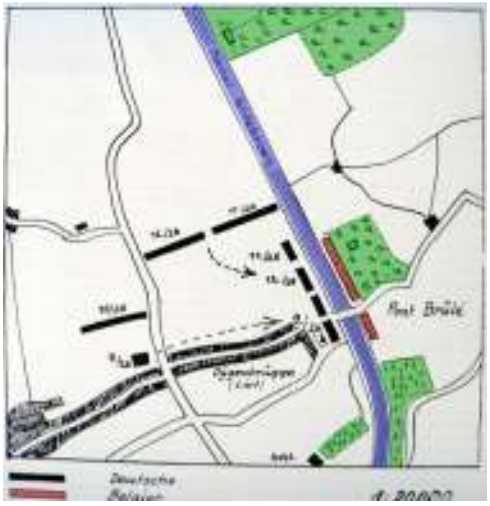

Overzicht van de militaire opstellingen.[3]

Propagandakaart "Autour du drapeau" (La défense du Pont-Brûlé).[1]

Op de flank van hun aanvalsroute trok het 2de bataljon van het 2de Jagers te voet op 25 augustus in de richting van de Verbrande Brug. De brug was opgehaald en er waren verdedigingsstellingen opgeworpen op de westelijke oever. Pogingen om de westelijkekanaaloever te bezetten mislukten. Door een misverstand verliet het 2de bataljon rond 20 uur het gehucht en trok het richting Eppegem. Als de staf van de 16de brigade dit vernam, werd beslist de positie te laten bezetten door het 3de bataljon van het 2de Jagers te voet. Die kwamen daar aan tussen 20 en 21 uur.

In de ochtend van 26 augustus kreeg de groepering Van Grasdorf (net als de groepering Coveliers op de andere oever) bevel de Verbrande Brug in te nemen. In het centrum werd de 2de compagnie van het 3de bataljon van het 2de Jagers te voet opgesteld. Aan de overzijde van het kanaal lag het 3de bataljon van het 26 Reserve Infanterie Regiment. Die verwachtten eerder een aanval uit noordelijke richting, en verlegden na de eerste schermutselingen hun front van noordelijke naar oostelijke richting.

Een frontale aanval van de Belgen was zinloos, want de westelijke helft van de brug was opgehaald.[3]

Men was dus genoodzaakt de brug te laten zakken. Soldaat Léon Trésignies[4] bood zich vrijwillig aan bij zijn pelotonscommandant luitenant Wéry om het erop te wagen naar de overkant te zwemmen en de brug daar naar beneden te draaien.

Een zicht op de Verbrande Brug.

Voordat hij in het water sprong, gaf hij aan zijn overste een briefje voor zijn echtgenote Catherine Verniers met de mededeling: « *Adieu, c'est pour le Roi. ».* Terwijl Léon Trésignies naar de overkant zwom, riep zijn overste hem na: « *Trésignies, au nom du colonel, je vous nomme caporal."*

Aan de overkant gekomen – het was toen 7 uur in de ochtend – begon hij aan het bruggenwiel te draaien maar hij werd door de Duitse soldaten doodgeschoten. Er werden geen pogingen ondernomen om de brug over te steken. Om 10.30 uur werd de terugtrekking van alle Belgische troepen naar de Antwerpse vesting bevolen.

De weduwe van Trésignies en zijn zoon leggen bloemen neer op zijn graf aan de Verbrande Brug.
(Le Soir Illustré, 6 september 1930)

Léon Trésignies werd een nationale held. Aan de westkant van de *Verbrande Brug*, waar hij werd doodgeschoten, herinnert een monument aan zijn heldendaad. Aan de oostkant, waar hij in het water sprong, draagt een plein zijn naam.

Het monument aan de voorgevel van de kazerne Trésignies te Charleroi.

De legerkazerne aan de Generaal Michellaan in Charleroi werd naar hem genoemd en aan de voorgevel herinnert een monument naar zijn heldhaftig optreden. De bronzen plaat werd gemaakt door de kunstenaar-medailleur Eugène De Bremaecker (1879-1963). De opmerkzame lezer heeft gezien dat de penning een reductie is van de bronzen plaat op het monument.

Eindnoten

1. Uit de verzameling van de auteur.
2. Raadpleeg ook: P. Pasmans, *De penningen n.a.v. de belegering van Antwerpen in 1914*, in: *De Muntmeester,* Jaargang 5, Nummer 1, maart 2010, 5-19.
3. http://www.forumeerstewereldoorlog.nl/
4. Léon Jules Joseph Trésignies werd geboren op 26 maart 1886 te Bierghes. Zijn ouders waren Pierre-Joseph Trésignies en Marie-Thérèse Ricour.

OSCAR DE CLERCK, EEN NIEUWE VONDST

Luc Vandamme

Foto Roscan, Johan Geleyns
Schaal 1:5

De heer Egide Rabau, kunstadviseur van de provincie Vlaams-Brabant, meldt ons het bestaan van een medaillon van de hand van Oscar De Clerck. De afgebeelde persoon is J. Hanse en de doormeter van deze medaillon bedraagt 370 mm.
Dit werk is niet vermeld in de catalogus van de medailles van Oscar De Clerck uitgegeven in 2010. Of er ook medailles van zouden gemaakt zijn, lijkt erg onwaarschijnlijk.

Luc Vandamme, Oscar De Clerck, een veelzijdig kunstenaar, Herent, 2010, nog beschikbaar aan € 25 (leden van de promotie € 20).
Provincie Vlaams Brabant, cultuurdienst, Provincieplein 1, 3010 Leuven. ☎016-26 76 70 – www.kunstbezitvlaamsbrabant.be

VERNIEUWING LIDGELD

Vergeet niet uw lidgeld voor 2012 te vereffenen. Het lidgeld bedraagt € 40 voor België en € 45 voor leden uit het buitenland. Te storten op de rekening van de vzw Promotie van de Medaille IBAN BE09 2100 2975 0457 – BIC/SWIFT: GEBABEBB

RENOUVELLEMENT DE LA COTISATION

N'oublié pas de verser votre cotisation pour 2012. La cotisation s'élève à € 40 pour la Belgique et à € 45 pour les membres étrangers. Montant à verser au compte de la Promotion de la Médaille IBAN BE09 2100 2975 0457 – BIC/SWIFT : GEBABEBB

HILDE-BROËR-PREIS FÜR MEDAILLENKUNST VOOR ANNA FRANZISKA SCHWARZBACH

Arnold NIEUWENDAM

Zaterdagochtend 10 september 2011 ontving Anna Franziska Schwarzbach uit Berlijn de *Hilde-Broër-Preis für Medaillenkunst,* voor haar medaille-œuvre (afbeelding 1). Dat is in Duitsland de belangrijkste prijs op het gebied van medaillekunst. Deze feestelijke uitreiking vond plaats tijdens de jaarvergadering 2011 van het *Deutsche Gesellschaft für Medaillenkunst* in Gotha (Thüringen). Bernd Göbel uit Halle had haar voorgedragen. In zijn toespraak vertelde hij dat Schwarzbach zich laat leiden door vakmanschap, gedrevenheid en op geen enkele wijze te beïnvloeden is door moderne stijlen of modebeelden van dit moment. Dat laatste is juist gezien, omdat vele medaillestijlen op elkaar beginnen te lijken. Zijn verhaal werd geïllustreerd met een diashow. De beelden die wij zagen waren zonder meer indrukwekkend.

Fig. 1. Anna Franziska Schwarzbach

Leven en werk

Schwarzbach werd geboren op 21 september 1949 in Rittergrün. Zij groeide op in een kunstenaarsgezin. Anna Franziska is de dochter van de beeldhouwer Hans Brockhage (1925-2009). Haar opleiding volgde zij op de Bertolt Brecht Hogeschool in Schwarzenberg Erzgeb (nabij Dresden). Daarna studeerde zij architectuur aan de hogeschool voor kunsten Berlijn-Weissensee bij Selman Selmanagić (1905-1986). Van 1973 tot 1975 was zij werkzaam als architect in Berlijn en werkte onder andere aan het auditorium van *Der Palast der Republik,* een groot gebouw aan de Schloßplatz. Van 1975 tot 1979 volgde Schwarzbach een avondcursus portretteren aan de hogeschool voor kunsten in Berlijn-Weissensee. De kunstenares is bijzonder veelzijdig en werkt in brons, steen, hout en ijzer; dat laatste fascineert haar enorm. IJzeren medailles zien wij niet zo vaak in ons land, maar bij onze buren wordt het metaal vaker toegepast. Net als vele beeldhouwers tekent zij veel, en naast haar beelden en medailles maakt zij ook grafisch werk, vooral etsen. Schwarzbach ontving naast de Hilde-Broër-Preis al in 1998 de Ernst Rietschel-Preis* voor haar beeldhouwkunst. Vanaf 1983 tot

heden had Schwarzbach tientallen tentoonstellingen in binnen- en buitenland. Tevens volgde zij in Havanna (Cuba) een gietsymposium en kunstproject, dat was in 2009. Zij is lid van het *Deutsche Gesellschaft für Medaillenkunst* en de Berlijner kring van medailleurs. Sinds 1977 werkt zij als beeldhouwster, momenteel in Berlijn, waar zij ook woont met haar man, de restaurateur Peter Schwarzbach.
**(Ernst Friedrich August Rietschel (1804-1861) is een van de belangrijkste beeldhouwers van Duitsland van de classicistische periode. Hij creëerde onder meer het Goethe Schiller-monument in Weimar en het beeld van de dichter Gotthold Ephraim Lessing (1729-1781), dat u kunt vinden in Berlijn).*

Dankwoord en gedicht
In haar dankrede vertelde Schwarzbach dat zij kort tevoren een marionettenvoorstelling had bijgewoond in Salzburg, die zij zo leuk vond dat zij meteen marionettenspeler wilde worden. Maar zij sprak zichzelf streng toe: *'Franziska, blijf bij je klei, gips, hout en ijzer en wacht met het marionettenspel tot een volgend leven.'* Daarna memoreerde zij een bezoek aan het MdM – *Museum der Modernen* in Monchberg. Daar was de tentoonstelling Rollenbeeld en Rollenspel. *'Dat is zo als marionetten in de moderne kunst. Andy Warhol schuilt in de kunstenaar Warhol, Johnny Depp in een foto van Man Ray. Maar wat maak ik, vroeg de kunstenares zich af? Ik maak medailles. Moderne medailles, dus MdM. Ik schuil in dat kleine rondje. Franziska in de kleine cirkel*.' Dat bracht haar bij het sprookje Vrouw Holle. Marie springt in een waterput en komt dan terecht vlak bij het huisje van Vrouw Holle. Daar hoort zij broden in een oven roepen *'Haal ons eruit, haal ons eruit, anders verbranden we, we zijn allang gaar.'* Wat het brave kind dan ook doet. Daarna hoort zij de appelboom roepen *'Schud mij toch, schud mij toch, de appels zijn allemaal rijp.'* Wat Marie eveneens zonder morren doet. Bij Vrouw Holle in dienst doet zij naar tevredenheid alle huishoudelijke klusjes en wordt bij het weggaan beloond met goud. '*Zoals ook ik beloond word met goud'*, aldus de laureaat. Zij zegt verder: *'Ik denk dat in de kleine cirkel het universum schuilt. Alles kan in de cirkel verbeeld worden. De geschiedenis, biografieën en het menselijk lijden.*' Daarna droeg zij een gedicht voor, vol met woordspelingen, humor, ernst, over de medaillekunst. Over hakken, kneden, zelf sokken stoppen, steen beitelen, hout gutsen en veel meer, waardoor zij een aandachtig publiek aan het lachen kreeg. Hierbij het begin van het lange gedicht: *Ritzen, schnitzen, hacken, kneten, Die Gedanken nicht zerreden. Über Stoppelfelder stuppeln, Kartoffeln aus der Erde buddlen. Sich die Socken selber stopfen, Und aus Holz Figuren klopfen...* Schwarzbach besloot met te zeggen dat zij een waardige prijswinnaar zou zijn van de Hilde-Broër-Preis.

Haar medailles
Inmiddels heeft zij ruim honderd medailles gecreëerd, alle varianten meegerekend. Van sommige, zoals Martin Luther, maakte zij wel twintig verschillende versies, van Albert Einstein een vijftal. De materialen die zij gebruikt bij het ontwerpen zijn gips en was, die later gegoten worden in lood, ijzer en brons. Ik maakte een keuze om u haar vakmanschap en veelzijdigheid te tonen, plus haar verschillende wijzen van werken. De eerste die wij tonen heet *Silene* (fig. 2). Op de bijna ronde medaille kijkt de Silene over haar rechterschouder alsof zij op het punt staat te gaan zingen om ons te verleiden. Het materiaal is ijzer. De kleuren ogen anders dan bij de gebruikelijke bronzen medailles. Op de volgende afbeelding ziet u een werkelijk prachtig portret met de titel *Marie Melanie D´Herville-Gohier* (fig. 3). Zij leefde

van 1800 tot 1880 en was de geliefde van de beroemde homeopaat Samuel Hahnemann. Deze gipsen creatie is gekleurd en het portret heeft een expressieve uitstraling.

Fig. 2. Silene

Fig. 3. Marie Melanie D'Herville-Gohier

Fig. 4. De mug

De mug is de titel van nummer vier, maar deze medaille heeft een tweede benaming: *als het stil geworden is* (fig. 4). Het is een van de zestien medailles die Schwarzbach creëerde voor de versiering van een klok te Lüneburg. Het is een fragiel uitgesneden voorstelling die later in brons is omgezet. Martin Luther is in Duitsland en omliggende landen vele malen op de medaille gezet (fig. 5). De medailleur heeft een geslaagd portret weten te boetseren in was, dat zij later eenmalig in ijzer liet gieten. De medaille van Martin Luther wordt elk jaar op eenendertig oktober geschonken door de bisschop van de evangelische kerk in Duitsland aan een persoon die zich verdienstelijk heeft gemaakt. Het indringend *Portret van de kunsthandelaar Speler* uit Dresden werd in opdracht van zijn zoon Ralf-Torsten Speler op de beeldenaar gezet en is geplaatst als gedenkteken op een grafsteen (fig. 6). *Allegorie* uit de verzameling te Halle, heet het volgend model (fig. 7). In het Duits: 25 Jahre Kustodie der Martin-Luther-Universität-Halle-Wittenberg. *Kustodie* is een wetenschappelijke verzameling van de Martin-Luther-Universiteit in Halle. U kunt het zien als een oude zolder waar veel spullen te vinden zijn, omdat al ruim vijfhonderd jaar van alles verzameld is. *Emilie* heet het kinderportretje dat u ziet op een ovale creatie (fig. 8). Het omschrift luidt: Wie schön leuchtet der Morgenstern...

Fig. 5. Martin Luther

Fig. 6. Dr. Ralf Torsten

Fig. 7. Allegorie

Een dubbelportret van *Samuel en Melanie* (fig. 9), met de Latijnse tekst: *hoc mostro cineris sinis ossibus ossa sepulgro misgentur vivos ut sogiavit amor*. Dit is een van de weinige tweezijdige modellen. Op de keerzijde staat een *Dikke vlieg* (fig. 9a). De medaille is in het lood gegoten. Een profiel van Peter ziet u op de volgende creatie (fig. 10). Het is de echtgenoot van de kunstenares. Sommige mensen vragen of het een portret van Schiller is en dan antwoordt de kunstenares: *'Ja, ik heb het geboetseerd voor Schillers 222e geboortedag. Soms kan dat gebeuren.'* De beroemde Tsjechische kunstenaar *Oskar Kokoschka* (1886-1980) was schilder, graficus, schrijver en heeft vele portrettisten geïnspireerd (afbeelding 11). De medailleur boetseerde dit model voor de 220e geboortedag van Kokoschka op 1 maart 2006. Op de foto ziet u een wasfragment voor een doopschaal (fig. 12). De titel is *Hrdlichka Christopherus* en is geïnspireerd door een foto die zij zag van de beeldhouwer Alfred Hrdlichka (1928) die op zijn beeldhouwers(reuze)hand een kindje droeg.

De Hilde-Broër-Preis

De beeldhouwster en medailleur Hilde Broër werd geboren in 1904 in Witten an der Ruhr en stierf op 24 november 1987 in Kressbronn am Bodensee. Na haar lagere school begon zij in 1924 te Witten haar studie beeldhouwen bij prof. Wolfgang Wallner aan de Keulse Werkschool. Haar klasgenote Gretel Schulte-Hostedde werd haar vriendin en levensgezellin. Met haar bezoekt zij in 1925 de keramiekklas in Witten bij Dorkas Reinacher-Härlin, waar zij onderricht worden op de pottenbakkersschijf. In 1927 vertrekt zij met Schulte-Hostedde naar Berlijn. Broër deed een week lang examen om toegelaten te worden aan de Verenigde Staatsschool voor vrije en aanverwante Kunsten. Door Ludwig Gies (1887-1966)) werd zij onderricht in beeldhouwen. In 1934 wordt zij bevorderd en verkrijgt daardoor een eigen atelier binnen de school. Er ontstaan dan vele beelden in klei, gips en cement. Daarnaast maakt de kunstenares veel mozaïeken en medailles; de meesten hebben christelijke voorstellingen. In 1935 kreeg zij een atelier in Berlijn-Grunewald en studeert enige tijd Bouwkunst, om in 1937 uit Berlijn te vertrekken. Tijdens haar leven realiseerde zij vele beelden, mozaïeken en bovenal medailles waarmee zij naar buiten trad middels tentoonstellingen. Broër wilde de medaillekunst stimuleren en liet een aanzienlijk bedrag na waaruit de Hilde-Broër-Preis ontstond.

Op de voorzijde van de prijsmedaille, die door Broër is ontworpen, staan engelen en mensen, op de keerzijde alleen de tekst: HILDE BROËR PREIS - DGMK. Er zijn nu zes prijzen uitgereikt: in 2005 aan Karl Burgeff (1928-2005), 2006 aan Heide Dobberkau (1929) [Lees MK-02 2000], 2007 aan Wilfried Fitzenreiter (1932-2008), 2008 aan G. Angelika Wetzel (1934), 2009 aan Peter Götz Güttler (1939) en in 2011 dus aan Anna Franziska Schwarzbach (1949).

Fig. 8. Tauftaler Emilie

Fig. 9. Samuel en Melanie

Fig.9a. Dikke vlieg

Fig. 10. Profiel Peter

Fig. 11. Kokoschka

Fig. 12. Hrdlichka Christopherus

Literatuur

Nieuwendam, A,. *Deutsche Gesellschaft für Medaillenkunst 2009*, MUNTkoerier januari 2010. Steguweit, W,. *Hilde-Broër-Preis für Medaillenkunst*. Die Kunstmedaillen in Deutschland band 26. Catalogus *Die Kunstmedaillen in Deutschland*.
Foto 1, A. Nieuwendam. Foto's 2 t/m 12 A.F. Schwarzbach en P. Schwarzbach.
Informatie penningkunst op http://penningkunst.startpagina.nl
Informatie A. F. Schwarzbach: http://www.franziska-schwarzbach.de

Fotobijlagen

Nr 1. Anna Franziska Schwarzbach uit Berlijn.

Nr 2. Silene, 80 × 80 mm Ø, ijzer 2000. Anna Franziska Schwarzbach.

Nr 3. Marie Melanie D´Herville-Gohier, 90 × 90 mm Ø, gips 2004. Anna Franziska Schwarzbach.

Nr 4. De mug, 158 × 165 mm, brons, 2010. Anna Franziska Schwarzbach.

Nr 5. Martin-Luther-Medaille, 105 × 110 mm, ijzer, 2008. Anna Franziska Schwarzbach.

Nr 6. Dr. Ralf-Torsten Speler, 160 × 160 mm, was. 2005. Anna Franziska Schwarzbach.

Nr 7. Allegorie uit de verzameling te Halle, 96 × 96 mm, plus, zilver, 2004. Anna Franziska Schwarzbach.

Nr 8. Tauftaler Emilie, 95 × 70 mm, ijzer, 2005. Anna Franziska Schwarzbach.

Nr 9. Samuel en Melanie, 91 × 112 mm, lood, 2004. Anna Franziska Schwarzbach.

Nr 9a. Dikke vlieg, 91 × 112 mm, lood, 2004. Anna Franziska Schwarzbach.

Nr 10. Profiel Peter, 60 mm Ø, brons, 1981. Anna Franziska Schwarzbach.

Nr 11. Kokoschka, 90 mm Ø, gips, 2005. Anna Franziska Schwarzbach.

Nr 12. Hrdlichka Christopherus, 130 × 130 mm, was, 1999. Anna Franziska Schwarzbach.

ALPHONSE MICHAUX

Vakman of kunstenaar?

ALPHONSE MICHAUX

15/12/1860 – 10/10/1928

LUC VANDAMME
DIDIER VANOVERBEEK

Een uitgave van de Koninklijke Munt van België op slechts 250 genummerde exemplaren tezamen met een prachtige penning, 150 pagina's, alle munten en medailles afgebeeld.

Beschrijving penning van Luc Luycx naar een ontwerp van Didier Vanoverbeek

Voorzijde : grafische compositie bestaande uit het portret van Alphonse Michaux, de afbeelding van het Munthof van Sint-Gillis, het inschrift ALPHONSE MICHAUX en de jaartallen 1860 - 1928 - 2010

Keerzijde : de afbeelding van een graveernaald en de jaartallen 1895 en 1926.

Inhoud van het boek

1. Biografie van Alphonse Michaux
2. Wat hield toen het ambt van graveur van de Munt in?
3. Catalogus van zijn monetair œuvre
   a. België
   b. De koloniale muntslag
   c. Het Groothertogdom Luxemburg
   d. Roemenië
   e. Colombia
   f. Perzië
   g. Egypte
   h. Rusland
   i. El Salvador
   j. Siam
   k. Bulgarije
   l. Joegoslavië
4. Catalogus van zijn vele medailles en het stempelmateriaal

Aankoop

Door storting van € 29 op de rekening van de vzw Limburgse Commissie voor Numismatiek
IBAN BE30 7512 0356 1311
BIC AXABBE22
Hou er rekening mee dat dit een beperkte uitgave is!

Bestelling

Luc Vandamme, Zevenboomkensstraat 17, 3570 Alken
Luc.vandamme@pandora.be

EMILE VERHAEREN

Gabriël STAUTEMAS

Schets gemaakt door Francine Somers in 1984 te Parijs van het borstbeeld van Emile Verhaeren in 1927 door Cesar Schroevens (Antwerpen 1884 – ?) gegoten in brons en toen op de Square André Lefevre opgesteld (in 1998 werd het verplaatst naar de Square Saint Séverin nabij de kerk.)

Biografie

Emile Verhaeren werd geboren te Sint-Amands aan de Schelde op 21 mei 1855 in een gegoede, Franssprekende familie. Zijn middelbare schoolopleiding volgde hij als intern aan het toenmalig eentalig Franssprekend Jesuietencollege *Sainte Barbe* te Gent. Nadien ging hij rechten studeren aan de universiteit te Leuven. Hij stichtte er in 1879 het studentenblad *Semaine des Etudiants,* promoveerde in 1881 en liep stage aan de Brusselse balie. De jonge advocaat droomde echter van een carrière als schrijver, en na slechts twee rechtszaken gepleit te hebben hing hij zijn toga aan de wilgen.

In de hoofdstad kwam hij in contact met schrijvers en kunstenaars van de avant-garde en ontwikkelde zich als dichter en kunstcriticus. Hij schreef ondermeer voor *L'Art Moderne* en werd redacteur van het progressieve *La Jeune Belgique*. Hij werd de spreekbuis van het artistieke en literair réveil op het einde van de 19de eeuw.

In 1883 verscheen zijn eerste dichtbundel *Les Flamandes*: een succes bij de toenmalige avant-garde maar een schandaal in het bekrompen landelijk milieu van Klein-Brabant. *Les Moines* uit 1886 onderging hetzelfde lot.

De dood van zijn ouders in 1888, een geloofscrisis en ontgoochelingen ontrent het onthaal van zijn poëzie resulteerden in een depressie en de uitgave van *Trilogie Noire,* waarin een *fin de siècle*-gevoel versterkt wordt door Verhaerens getormenteerde gedachten.
Oktober 1889 bracht een omwenteling teweeg : hij leerde in Brussel de kunstenares Marthe Massin (Luik 1860 – Sint-Amands 1931) kennen en werd smoorverliefd. Zij huwden op 24 augustus 1891 en vestigden zich te Brussel. Verhaeren uitte zijn huwelijksgeluk in drie bundels liefdespoësie: *Les Heures Claires* (1896), *Les Heures d'Apres-Midi* (1905) en *Les Heures du Soir* (1911).
Vanaf 1899 verbleef het koppel in Parijs. Toen beleefde hij het toppunt van zijn roem. Hij was één van de boegbeelden van een nieuwe generatie schrijvers. Zijn werken werden vertaald in de meeste Europese talen en hij gaf overal voordrachten. Hij had goede contacten met vorstenhuizen en onderhield artistieke en vriendschappelijke banden met tal van kunstenaars.
Na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog kloeg hij in zijn dichtbundels *La Belgique sanglante*, *Parmi les Cendres* en *Les Ailes rouges de la Guerre* de waanzin van de oorlog aan.
Op 25 november 1916, na een voordracht in Rouan, verongelukte Verhaeren bij een treinongeval. Hij werd begraven in Frankrijk. Echter op aandringen van de familie en na tussenkomst van koning Albert I werd Verhaeren op 14 december 1916 te Adinkerke herbegraven maar wegens de dreiging dat door de oorlog het graf zou vernietigd worden bracht men de stoffelijke resten naar Wulveringen (Veurne). Uiteindelijk vond de dichter op 9 october 1927 de laatste rust in zijn praalgraf te Sint-Amands aan de Schelde. In 1935 werd zijn vrouw in het praalgraf bijgezet.

Hecq Angelo (Pléton 1901 -) – 1932 – Atelier niet vermeld
Geslagen in brons na reductie van het model tot 66 × 42 mm

Voorzijde Gestileerd aangezicht in profiel naar links. In de onderste afsnede VERHAEREN
Links onder Angelo Hecq 1932.

Keerzijde De bustes van Marthe Massin en Emile Verhaeren in vooraanzicht, beiden lezend op een blad dat op de achterzijde de handtekening van Verhaeren draagt. Onderaan links Angelo Hecq 32.

Rand Effen en in de hoeken afgerond.

Bonnetain Armand (Brussel 1883 - Ukkel 1973) – 1955 – Fisch
Geslagen in verzilverd brons na reductie van het model tot Ø 70 mm

Voorzijde Hoofd in profiel naar links. Langs de rand EMILE VERHAEREN. Onderaan Bonnetain

Keerzijde CETTE / MEDAILLE / A ETE FRAPPEE / A L'EFFIGIE / D'EMILE VERHAEREN / A L'OCCASION DU / CENTIEME / ANNIVERSAIRE / DE SA NAISSANCE / M CM LV.

Rand Effen.

De Bruyn Marc (Nieuwerkerke 1924 - Aalst 2009) – 1971 – Atelier niet vermeld
Gegoten in ijzer met geboetseerd model: Ø 96 mm

Voorzijde Hoofd in vooraanzicht. Links langs de rand EMILE VERHAEREN. Rechts onder monogram.

Keerzijde Langs de rand CEUX QUI VIVENT D'AMOUR VIVENT D'ETERNITE. In het veld ↑ / 1855 / E.V. / 1916 / ↓. Rechts onderaan Marc / De / Bruyn.

Rand: Effen.

Wansaert Adolphe (Verviers 1873 - Ukkel 1954) – z.d. – Fonson.
Geslagen in verzilverd brons na reductie van het model tot Ø 70 mm

Voorzijde Buste in profiel naar links. Langs de rand VERHAEREN.
Rechts boven de schouder A. Wansaert.

Keerzijde Wateroppervlak met Scheldeboord. Vers uit L'Escaut:
LE JOUR QUE M'ABATTRA LE SORT, / C'EST DANS TON SOL, C'EST SUR TES BORDS, / QU'ON CACHERA MON CORPS, / POUR TE SENTIR, MEME A TRAVERS LA MORT, ENCOR!

Rand Effen.

Francine Somers (Gent 1923 -) – 1996 – Art et Technique
Gegoten in zilver met geboetseerd model, 134 × 107 mm

Voorzijde Hoofd ⅓ naar links gedraaid met op de achtergrond een waterlandschap.
Monogram FS in een zegel rechtsonder de halsafsnede.

Keerzijde Een treurwilg boven een waterpartij en in twee lijnen geschreven: Emile Verhaeren.
Rand Onregelmatig eivormig.

Francine Somers (Gent 1923 -) – 1994 – Lothaire
Gegoten in zilver met geboetseerd model, 135 × 140 mm

Voorzijde Een meisjes hoofd ⅓ gedraaid naar rechts, met lang haar onder een bladerendek.
Rechts in een verheven zegel het monogram FS.
Keerzijde Blanco.
Rand Onregelmatig.
Deze medaille ontstond na het lezen van *Les Heures Claires*, liefdesgedichten opgedragen door Emile Verhaeren aan Marthe Massin in 1896.

Hebt U nog munten, bankbiljetten of medailles die niet meer in Uw collectie passen? Breng ze binnen en we bieden ze aan ter veiling. Alles wordt internationaal aangeboden, en wordt met de grootste zorg en discretie afgehandeld. Zeer aantrekkelijke voorwaarden.

Geen verkoop = Geen kosten!
Contacteer ons vandaag nog!

Veilinghuis Eeckhout Aalst

www.VeilinghuisEeckhout.be - joselito_eeckhout@telenet.be - 0486/868942

BELONINGSMEDAILLES CONCOURS UNIVERSITAIRE UNIVERSITÉ LIBRE DE BRUXELLES

Luc VANDAMME

Alle medailles met dezelfde gemeenschappelijke voorzijde

Vz. LEOPOLD II ROI (links langs de rand) / DES BELGES (rechts langs de rand)
Het hoofd van Leopold II naar rechts.
Getekend onderaan langs de rand: A.MICHAUX

Kz1. CONCOURS UNIVERSITAIRE POUR 1893-1895 (rondom langs de binnenzijde van de lauwerkrans en erboven een stralende ster) VAN DE VELDE A.J.J. / de Gand / premier / en sciences / botaniques / ★ (tekst gegraveerd in het veld)

1895, 45 mm, goud.

Kz2. CONCOURS UNIVERSITAIRE POUR 1895-1897 (rondom langs de binnenzijde van de lauwerkrans en erboven een stralende ster) KUGENER, M.A. / d' Arlon / premier / en philologie / classique / ★ (tekst gegraveerd in het veld)

1897, 45 mm, goud.

Biografie
Marc Antoine Kugener (1873-1941) was verbonden aan het Centrum Papyrologie en Griekse epigrafie van de Université Libre de Bruxelles.
Meer info: www.ulb.ac.be/philo/cpeg/

Kz3. CONCOURS UNIVERSITAIRE POUR 1896-1898 (rondom langs de binnenzijde van de lauwerkrans en erboven een stralende ster) SAND, RENÉ / D'IXELLES / *premier / en sciences* / *zoologiques* / ★ (tekst gegraveerd in het veld)

1898, 45 mm, goud.

Biografie
Dr. René Sand (1877-1953) komt tijdens de Eerste Wereldoorlog in contact met sociaal werk via zijn verblijf in een Belgisch militair ziekenhuis te Londen. Hij werkt mee aan de ontwikkeling van een Belgische opleiding voor sociale werkers.
Voor meer info: www.canonsociaalwerk.be/be/details.php?id=22

Bibliografie
Marc Vancraenbroeck, *Mémoire de métal, L'Université libre de Bruxelles en médailles, plaquettes et jetons,* Brussel, 1999, n° 6 / 66, p. 167.

Kz4. CONCOURS UNIVERSITAIRE 1905-1907 (rondom langs de binnenzijde van de lauwerkrans en erboven een stralende ster) HEYSE / THÉODORE / D'EYNE / PREMIER EN / SCIENCES / POLITIQUES / ★ (tekst gegraveerd in het veld)

1907, 45 mm, goud.

Kz5. CONCOURS UNIVERSITAIRE POUR 1906-1908 (rondom langs de binnenzijde van de lauwerkrans en erboven een stralende ster) VANDER STRICHT / RENÉ / NÉ À / *DICKELE /* PREMIER / *EN SCIENCES /* BIOLOGIQUES (tekst gegraveerd in het veld)

1908, 45 mm, goud.

DANTE ALIGHIERI (tweede helft mei 1265 – 14/9/1321)

Dante Alighieri verloor vroeg zijn ouders, zijn moeder toen hij 5 jaar was, zijn vader toen hij 12 jaar oud was. Dat belette hem niet om op 9-jarige leeftijd smoorverliefd te worden op Beatrice Portinari, de dochter van zijn buurman.
Op zijn achttiende ontmoette hij haar weer, zij was toen 17 jaar. Zij waren toen nog steeds smoorverliefd. Beatrice sterft echter op haar vierentwintigste.

Dante huwde Gemma Donati met wie hij 3 of 4 kinderen heeft, we weten het niet juist, alleszins twee zonen. Hij kende een zeer bewogen en eenzaam leven. Ondanks zijn huwelijk bleef hij smoorverliefd op Beatrice. Voor de partij van de Wolven, de gematigde Witten, werd hij raadslid van Florence. Na het verlies van de verkiezingen, legden de Zwarten op 27 januari 1302 hem een boete op van 5000 florijnen en werd hij verbannen uit al zijn openbare ambten.
Twee maanden later had hij nog steeds deze enorme boete niet kunnen betalen en kreeg hij de keuze tussen ofwel de brandstapel of een definitieve verbanning. Hij zwierf dan 20 jaar van stad tot stad, om uiteindelijk te sterven aan malaria in Ravenna op 14 september 1321.
Hij schreef o.a. *La Vita nuova*, een lofzang op Beatrice. Verder schreef hij ook nog *La Divina Comedia, Convito, Monarchia, Eloquentia vulgari. La Divina Comedia* schreef hij tussen 1302 en 1321. De eerste uitgave in druk gebeurde te Foligno in 1472 en kreeg de titel *La comedia di Dante Alighieri di Fiorenza.* De 24ste druk verscheen in Venetië in 1512 en kreeg als titel *Opere del divino poeta Dante.* De 29ste druk verscheen in 1516 onder de definitieve titel *La Divina Commedia.* De 54ste druk verscheen in 1595 in Florence.
Meer dan 1500 werken over Dante werden geschreven. De grootste liefdeszang ooit geschreven is *La Divina Commedia.*

INAUGURATION DU CHEMIN DE FER DE VERVIERS A AIX-LA-CHAPELLE

DAEMS/VANDAMME

Ons lid Alfons Daems, specialist in spoorwegpenningen, meldt ons een interessante variant van de jeton geslagen naar aanleiding van de inhuldiging van de spoorlijn Verviers-Aachen.

Ø 27 mm, gladde rand

In het jaarboek van het E.G.M.P. vzw van het jaar 2000 verscheen een artikel met als titel *Voltooiing van de spoorweg Antwerpen-Köln in 1843.*[1] Hierin werden o.a. deze jetons besproken waarvan een groot aantal varianten bestaan. Tot op heden is er nog steeds geen enkele uitleg gevonden voor het feit dat er op zijn minst vier verschillende voor- en keerzijdes zijn. Tot nu toe vond ik 8 verschillende types, zijnde combinaties voor de verschillende voor- en keerzijdes.

Deze variant heeft als kenmerken:

Voorzijde: variante B

Keerzijde: variante D

Het betreft dus de variant BD waarvan ik er tot nu toe nog maar drie kon vinden. Dit exemplaar is echter speciaal, aangezien het geslagen is op dubbele dikte!

Hart maakte ook nog twee schitterende medailles met een doormeter van 72,5 mm die in dat artikel ook uitgebreid worden besproken en afgebeeld staan. Dit in afwachting van een catalogus van het werk van Hart?

[1] A.R. BUCHET & L. VANDAMME, *Voltooiing van de spoorweg Antwerpen-Köln in 1843,* in het Jaarboek 2000 van het Europees Genootschap voor Munt- & Penningkunde, p. 139-145.